

vůbec neobíral, ač jest pro pojem svěřený významný. Vyžadujeť zákonná podstata zpronevěry, jak se bezpochybně podává již ze způsobů trestné činnosti (za sebou zadrží nebo sobě přivlastní), že jde o věci pachateli cizí; třebaže zákon tuto jejich vlastnost zvlášť nevytýká, plyne přirozeně z úzké souvislosti ustanovení o zpronevěře s předchozími předpisy o krádeži, kde v § 171 tr. zák. jest vlastnost ta výslovně vytýčena, dále, jak již poukázáno, ze způsobů trestné činnosti, jež je pojmově možná jen při věcech pachateli ne vlastních, posléze však i ze zrušeného již ustanovení II. odst. § 183 tr. zák., v němž byl vytčen jen jako výjimka ze všeobecného pravidla zvláštní případ svěřené věci vlastní, totiž věci od věřitele zabavené a v opatrování dlužníka, tedy vlastníka ponechané (srov. k tomu vývody Fingrovy, II. vydání str. 461 a násl.).

Ze zjištění rozsudku nelze seznati ani, do jakého poměru k věcem se M. dostal smlouvou z 25. srpna 1928, kdy podle rozsudku ponechal věci ty obžalovaným k užívání, ani, vyšly-li tehdy věci ty z vlastnictví obou, či toho z obžalovaných, jemuž do té doby patřily, což rozsudek rovněž nezjišťuje, ač jest okolnost ta, zvláště obžalovanou Hedvikou R-ovou v námitce podle § 281 čís. 5 tr. ř. právem zdůrazněná, významu rozhodujícího. Vzhledem k názoru rozsudku, že ke skutkové podstatě zpronevěření (zřejmě je tu míněna jen její stránka subjektivní) stačí, že obžalovní věděli, že činili tak protiprávně, jest zvláště se zřetelem k námitkám obžalované Hedviky R-ové o její podružné účasti na celé zajišťovací akci mezi obžalovaným W-em a M-em upozorniti na to, že subjektivní stránka zpronevěry (zlý úmysl) vyžaduje v prvé řadě i vědomí pachatelovo, že jde o věc jemu svěřenou a vědomí a vůli, určitým naložením s ní ji za sebou zadržeti nebo sobě přivlastniti; vědomí protiprávnosti jest požadavkem dalším, jenž jest podmíněn trestně-právním významem tohoto jednání. Pro posouzení těchto náležitostí jest nezbytným zjistiti přesně poměr obžalované Hedviky R-ové k úvěrní a zajišťovací transakci W-ově, zvláště, kdyby se zjistilo, že inventární věci jí nepatřily a mohly snad proto býti u ní předmětem svěření a zpronevěry, když snad měly býti W-em jako vlastníkem dány M-ovi v zástavu. Na význam ustanovení § 451 obč. zák. pro posouzení toho, zda se v tom případě M. stal jejich zástavním držitelem, jenž snad pak i obžalované R-ové věci ty dal v užívání, a pro posuzování pojmu »svěřený« třeba zvláště upozorniti. Poukazuje-li zmateční stížnost obžalovaného Josefa W-a na možnost podřaditi snad čin pod ustanovení zákona o maření exekuce, nelze pominouti ani upozornění, pokud bylo by lze v mezích § 267 tr. ř. uvažovati o jednání obžalovaných po případě s hlediska podvodu, an rozsudek uvedl jejich obhajoby, že věci jim nepatřily a oni se zavázali dáti je M-ovi jako záruku.

Čís. 3895.

Subjektivní skutková podstata přečinu § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky vyžaduje, by pachatel cílevědomě vyvinul intelektuelní působení na jiné, směřující k tomu, by byl u nich vyvolán nepřátelský stav a nálada proti státním chráněným statkům.

K subjektivní skutkové podstatě přečinu podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. stačí vědomí štvání při výrocích, jimiž se napadá spravedlnost zákonodárství a nepřímo uráží státní forma, po případě, jež obsahují hrubou hanu státní formy, jsou-li ony výroky způsobilými snížení vážnosti republiky nebo ohrožení obecný mír v republice.

(Rozh. ze dne 12. června 1930, Zm I 89/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 9. prosince 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečiny podle § 14 čís. 1 a § 14 čís. 5 zákona čís. 50/23, zrušil rozsudek nalézacího soudu v odsuzující části a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudek vykazuje podstatné vady, zmateční stížností důvodem zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. vytýkané, pokud jde jednak o objektivní, jednak o subjektivní náležitosti přečinů, jimiž byl obžalovaný uznán vinným. Nalézací soud zjistil správně určité vlastnosti obžalovaného, pro subjektivní posuzování významné; uváživ je, zjistil, že si obžalovaný musil býti vědom, že i v částech prohlášení, které předčítal, jest pobuřování a hrubé štvání proti státní formě Čsl. republiky ve prospěch sovětské unie, kterou čsl. stát neuznává a každé snahy o její propagování v Čsl. republice trestně stihá; jako závěr z toho však neuvedl jen to, že, přednesl-li obžalovaný přes to prohlášení v mezích, jak soudní dvůr uznal, jednal vědomě proti zákonu na ochranu republiky a jest za to zodpovědným. K přečinům podle § 14 čís. 1 i 5 zák. na ochr. rep. se však v ohledu subjektivním vyžaduje k onomu úmysl vyvolati nepřátelské smýšlení proti státu v základních, v zákoně vymezených statcích, k tomuto aspoň vědomí pachatelovo, že republiku hanobí. Omezuje-li se rozsudek nalézacího soudu již při posuzování objektivní stránky trestného činu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. na pouhé opakování zákonného pojmu zjišťováním, že závadné věty obsahují nesporně pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu, a zjišťuje-li při subjektivní stránce jen vědomí, že jest v dotyčných částech obsaženo pobuřování proti státní formě Čsl. republiky, není tím vyjádřeno, že obžalovaný cílevědomě vyvinul intelektuelní působení na jiné, směřující k tomu, by byl u nich vyvolán nepřátelský stav a nálada proti státním chráněným statkům. Nedostatek skutkových zjištění pro správné právní posouzení věci ve směru objektivním i subjektivním jest u přečinu podle § 14 čís. 1 zákona zřejmý. Třebaže snad bylo lze uznati za postačitelé u přečinu podle § 14 čís. 5 zákona zjištěné vědomí štvání při výrocích, jimiž se napadá spravedlnost zákonodárství a nepřímo uráží státní forma, po případě jež obsahují hrubou hanu státní formy Čsl. republiky, klade u tohoto přečinu zmateční stížností právem důraz na otázku jejich způ-

sobilosti snížití vážnost republiky neb ohrozití obecný mír v republice, kterou nalézací soud beze slova odůvodnění a bez jakýchkoli skutkových zjištění odbyl rovněž jen citací těchto slov zákona. Vadný rozsudek jest proto i ohledně tohoto přečinu zrušiti. Pokud zmateční stížnost poukazuje k tomu, že projev byl přednesen v okresním zastupitelstvu jako programatické prohlášení politické strany, nevylučovalo by to ovšem o sobě, by v místech zákonu odporujících nebyl podřaděn, nanejvýš při objektivním posuzování, pod příslušná ustanovení zákonná. Okolnost ta nemusila by však zůstatí bez významu při posuzování subjektivní stránky přečinu, nanejvýš podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., kdyby se zjistily okolnosti, jež by pro tento případ a pro toto shromáždění přímo vylučovaly možnost usuzovati na úmysl obžalovaného nepřátelské smýšlení proti chráněným státním statkům vyvolávati přes to, že si snad pachatel jinak jejich abstraktní způsobilosti pobuřovací byl vědom. Veřejnost takového shromáždění nutno ovšem při těchto úvahách bráti bedlivě v úvahu.

Čís. 3896.

Ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199 a) tr. zák. křivou vyjevovací přísahou stačí, uvedl-li pachatel v seznamu jmění, že nemá za třetími osobami nezaplacené pohledávky, ač je měl; nezáleží na tom, že je pokládal za nedobytné.

(Rozh. ze dne 13. června 1930, Zm I 646/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 6. června 1929, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podle §§ 197, 199 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Na odůvodněnou rozsudkového výroku, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., uvádí se v rozhodovacích důvodech jen, že soud nemohl nabýti přesvědčení o vině obžalovaného po stránce subjektivní, ano není ničím prokázáno, že obžalovaný, vykonav dne 8. června 1927 vyjevovací přísahu, neuvedl své pohledávky v seznamu jmění v úmyslu poškoditi své věřitele. Před tím se totiž zjišťuje v rozsudkových důvodech na základě seznamu pohledávek, předloženého obžalovaným při výslechu dne 20. srpna 1928, že jde o nepatrné dluhy nemajetných osob, měnících často byt, že tedy, any jsou takové pohledávky podle zkušenosti pro živnostníka zpravidla ztraceny, mohl je podle názoru soudu i obžalovaný důvodně považovati za ztracené a není vyloučeno, že je v době, kdy skládal vyjevovací přísahu, považoval skutečně za již ne-